

загальної привабливості країни не менш важливим є підтримка малого та середнього бізнесу, а саме: зменшення податкового навантаження; пільгове кредитування; запровадження систем прозорого ведення бізнесу тощо. Послідовне впровадження подібних ініціатив здатне підвищити конкурентоспроможність України на міжнародному ринку праці, тим самим зменшити трудову міграцію та навіть залучити іноземних інвесторів і кваліфікованих спеціалістів.

Список використаних джерел

1. Бартош А., Шкурат М., Щербата А. Вплив міжнародної трудової міграції на соціально-економічний розвиток України. *Галицький економічний вісник*. 2024. № 4 (89). С. 202–209. URL: https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/46470/2/GEJ_2024v89n4_Shkurat_M-The_impact_of_international_202-209.pdf
2. Боброва Д., Дон О. Міжнародна трудова міграція та її вплив на ринок праці України в умовах військової агресії РФ. *Галицький економічний вісник*. 2023. № 3 (82). С. 216–226. URL: https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/42549/2/GEJ_2023v82n3_Bobrova_D-International_labor_migration_216-226.pdf
3. Грошові перекази в Україну: статистичні дані. *Національний банк України*. URL: https://bank.gov.ua/files/ES/Perekaz_y.pdf
4. Іонін Є. Є., Загородний В. М. Вплив трудової міграції на ринок праці України в умовах війни та шляхи його відновлення. *Економіка і організація управління*. 2024. № 4 (56). С. 20–32. URL: <https://jeou.donnu.edu.ua/article/view/16966>
5. Осіпова Л. В., Хаєцька О. П. Міжнародна міграція робочої сили в умовах глобального розвитку. *Економіка та суспільство*. 2024. № 60. С. 9–16. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3555/3487>
6. Слободян О., Ломоносова Н., Філіпчук Л., Фітісова А. Аналіз динаміки перетинів кордонів за 2010 – початок 2020 років: аналітичний матеріал. *Cedos*. 2020. URL: <https://cedos.org.ua/researches/analiz-dynamiky-peretyniv-kordoniv-za-2010-pochatok-2020-rokiv/>
7. IOM Ukraine. Pathways for Regular Migration: Perceptions of Migrant Workers and Recovery in Ukraine. July 2024. URL: <https://dtm.iom.int/reports/ukraine-pathways-regular-migration-perceptions-migrant-workers-and-recovery-ukraine-july?close=true>
8. Lives on Hold: Intentions and Perspectives of Refugees from Ukraine. *UNHCR*. September 2022. URL: <https://data.unhcr.org/en/documents/details/95767>
9. Tverdostup M. The Demographic Challenges to Ukraine's Economic Reconstruction. *Policy Notes and Reports*. 2023. No. 71. URL: <https://wiiw.ac.at/the-demographic-challenges-to-ukraine-s-economic-reconstruction-dlp-6620.pdf>

УДК: 332.146.2

ЕКОСИСТЕМА DREAM ЯК ІНСТРУМЕНТ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ В ПОСТВОЄННИЙ ПЕРІОД

Ірина Дернава
dernova@ukr.net

Черкаський державний фаховий бізнес-коледж
м. Черкаси

Сучасний етап розвитку національної економіки України характеризується глибокими структурними трансформаціями та безпрецедентними макроекономічними шоками,

зумовленими тривалим воєнним протистоянням. У цих умовах класичні підходи до регіонального планування втрачають свою ефективність через високу динамічність руйнувань, міграційні зсуви та дефіцит фінансових ресурсів. Виникає гостра потреба у впровадженні новітніх інструментів, які базуються на принципах *data-driven management* та забезпечують цифрову прозорість розподілу інвестиційних потоків.

Особливої ваги набуває об'єктивна оцінка та моніторинг відновлення територіальних громад. Застосування цифрової екосистеми DREAM (Digital Restoration Ecosystem for Accountable Management) дозволяє перевести процес стратегічного планування поствоєнного розвитку на рівень інтегрованого інформаційного моделювання. Це забезпечує мінімізацію корупційних ризиків, усуває асиметрію інформації між державою, регіонами та міжнародними донорами, а також створює підґрунтя для збалансованого макроекономічного відновлення [1].

З огляду на це, комплексне дослідження функціоналу платформи DREAM як інструменту стратегічного менеджменту та його впливу на вирівнювання регіональних диспропорцій є надзвичайно актуальним, маючи вагому прикладну цінність для формування ефективної державної політики відбудови.

Трансформація системи управління інвестиційними потоками в DREAM базується на ліквідації інформаційної асиметрії. Створення наскрізного цифрового профілю кожного інфраструктурного об'єкта мінімізує транзакційні витрати міжнародних донорів. Статистичний облік, інтегрований із системою публічних закупівель Prozofo, утворює замкнений цикл верифікації витрат, що позитивно впливає на оцінку суверенних інвестиційних ризиків України.

Стійкість територіальних громад прямо корелює з точністю вихідної інформації, на основі якої формуються середньострокові плани інвестицій (надалі - СПІ). Станом на початок 2026 року в системі верифіковано 809 СПІ громад, що свідчить про глибоку інституціоналізацію інструменту на місцевому рівні. Екосистема DREAM дозволяє перейти від реактивного адміністрування (ліквідації наслідків «екзогенних шоків») до проактивного моделювання розвитку територій на основі реальних статистичних показників дефіциту потужностей інфраструктури.

Сучасний геоekonomічний ландшафт України демонструє значну поляризацію: якщо східні та південні регіони потребують першочергової масштабної реконструкції критичних об'єктів, то західні та центральні території стикаються із надмірним навантаженням на соціальну інфраструктуру через міграційні тренди ВПО. Емпіричний аналіз бази даних DREAM фіксує нерівномірність регіональної активності: лідерами за кількістю сформованих інвестиційних портфельів виступають Львівська (66 СПІ) та Полтавська (55 СПІ) області. DREAM виступає інструментом вирівнювання цих диспропорцій, надаючи кожній громаді прямий доступ до Єдиного проектного портфеля публічних інвестицій держави, який акумулює 131 макропроект незалежно від її географічного розташування.

Міністерство розвитку громад та територій України спільно зі Світовим Банком провели оцінку збитків і потреб, що виникли внаслідок широкомасштабного російського вторгнення (RDNA 5). Оцінювання RDNA 5 охоплює період з 24 лютого 2022 р. до 31 грудня 2025 р. загальні потреби у відновленні та відбудові на наступні 10 років становлять 588 млрд дол. США. Найбільш постраждалі сектори згідно з результатами оцінки: житло — 31% від загальної шкоди, транспорт — 20,6%, енергетика — 12%, а також торгівля та промисловість (9%) і сільське господарство (6%). [2]

За наявними статистичними даними, з початку повномасштабної агресії суверенні втрати охоплюють 14% сукупного житлового фонду України, що в абсолютному вимірі перевищує 3 млн домогосподарств.

Просторова детермінація зафіксованих збитків демонструє високу географічну поляризацію та асиметрію: понад 80% руйнувань та пошкоджень локалізовано в межах прифронтових та прикордонних регіонів. Така територіальна диспропорція формує глибокі структурні зсуви в регіональних екосистемах та вимагає довгострокового стратегічного планування інвестиційних потоків.

Розрахункова капіталоємність повного відновлення житлового сектору впродовж наступного десятирічного циклу оцінюється в обсязі близько 90 млрд дол. США. При цьому критична потреба у фінансуванні першочергових заходів на поточний 2026 рік становить 2,6 млрд дол. США, що актуалізує проблему пошуку диверсифікованих джерел надходження капіталу в умовах дефіциту бюджетних коштів.

Головний бар'єр для міжнародних донорів - це високі інституційні ризики та непрозорість розподілу коштів. DREAM функціонує за принципом «усі бачать усе», створюючи єдине цифрове вікно для кожного інфраструктурного проєкту. Забезпечуючи наскрізний моніторинг (від фіксації руйнування до введення в експлуатацію), система мінімізує транзакційні витрати інвесторів і підвищує інвестиційну конкурентоспроможність України у світових рейтингах. Оскільки фінансова ємність відновлення суттєво перевищує поточні можливості бюджету, виникає потреба у жорсткому відборі. DREAM містить аналітичні алгоритми, які допомагають Стратегічній інвестиційній раді та ОВА автоматично ранжувати проєкти за рівнем критичності (першочергове відновлення об'єктів водопостачання, енергетики, житлового сектору, розмінування тощо). Війна спричинила глибоку поляризацію регіонів: прикордонні території зазнали руйнувань капітальних активів, тоді як тиллові громади мають надмірне навантаження на соціальну сферу через приплив ВПО. DREAM вирівнює ці умови, надаючи навіть найменшій громаді прямий вихід на міжнародні фонди через створення якісного цифрового інвестиційного паспорта проєкту.

Таким чином, цифрова екосистема DREAM є не лише інноваційним технічним рішенням, а й стратегічним чинником забезпечення стійкості національного господарства у поствоєнний період. Функціонування платформи за принципом "Data-driven" забезпечує оптимізацію розподілу обмеженого фінансового ресурсу, мінімізує ризики інституційного характеру та закладає підґрунтя для підвищення глобальної конкурентоспроможності українських регіонів на світовому ринку капіталу.

Список використаних джерел

1. Система управління публічними інвестиціями. URL: <https://dream.gov.ua/ua> (дата звернення: 26.04.2026)
2. Потреби відновлення в Україні протягом наступних десяти років складуть 588 млрд дол. США. *Міністерство розвитку громад та територій України*. URL: <https://mindev.gov.ua/news/potreby-vidnovlennia-ukrainy-protiahom-nastupnykh-desiaty-rokiv-skladut-588-mlrd-dol-ssha> (дата звернення: 27.04.2026)

УДК: 339.923

ЛОГІСТИКА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Артем Єгоров

artem2006e@gmail.com

*ВСП «Політехнічний фаховий коледж
Криворізького національного університету»*

м.Кривий Ріг

Наукові керівники: викладачі екон.дисциплін

Марина Виговська, Наталія Никитюк

У зв'язку з повномасштабною війною, розв'язаною рф проти України, перед Збройними Силами України (ЗСУ), Національною гвардією України (НГУ) та іншими складовими сил оборони нашої держави постає питання прискорення процесу реформування